

**SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ
HIVATAL ÉS NYOMDA**

**Cluj-Kolozsvár, St. Baron
No. 9, (Brassai-utca) 10**

**Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
No. 9, Sz. — 558**

**A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
zendők. Kéziratokat nem
adjunk vissza**

WIKELLET

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában
Egész évre — — 620
Félévre — — 320
Negyedévre — — 170
Egy hónapra — — 60
Egy szám ára pályaud-
varon és vidéken is 3 lej
Bukarestben — 3.50

Csehszlovákiában
Egy hónapra — 25 ct
Egy szám — 1.50 ct

1924 április 30 Szerda

Cluj-Kolozsvár * VII. évfolyam * 97. szám

5684. Niszán 26

A nagy circulus vitiosus

A szakértők jelentése egyelőre nem ért el nagyobb eredményt, mint azt, hogy a szélsőségeknél Németországban épügy mint Franciaországban, igen jó választási agitációs eszköznek bizonyult. Vigasztalan lenne, ha ez maradna végleges sorsa, bár ebben a pillanatban nincs sok reményesség, hogy a realitások világába lépjen. Berlinnek és Párisnak egyaránt fenntartásai vannak a javaslatl szemben s ezek a fenntartások szoros függvényei egymásnak. Minél több kifogást emel ellenük Poincaré, annál rezerváltabb a német kormány is. És ez a bizonyossága annak, hogy a mostani szakértői javaslat csakugyan igyekezett megtalálni a mértékletesség és igazság utját. Az élesszemű Lloyd George állapította meg tegnapi cikkében, hogy most ismét elérkezett egy olyan alkalom, amikor gyűlölet helyén a béke és jószándék veheti át uralmát Európa fölött. A béke és jószándék azonban nincsen sehoh. A circulus vitiosus ugyáltszik előlről kezdődik. A szakértők azt mondják, Németország csak akkor tud fizetni, ha visszaállítják a birodalom egységét és a megszálló csapatok kivonulnak a Ruhr-vidékről. Franciaország tovább hajtogatja, hogy számára az egyetlen biztosíték, ha tényleges kézizálog van a birtokában. Két éve idestova hogy ez a meddő és végnélküli vita folyik s közben Németország fizetőképessége egyre kisebb lett. Semmi okunk nincs tulságosan bizni benne, hogy a mostani szakértői javaslat jobb belátásra fogja birni a szembenálló feleket. Poincaré nem akarja visszavonni csapatait a Ruhr-vidékről, Németország viszont nem fizet addig, míg területi egysége helyre nincs állítva. A circulus vitiosus folyik tovább, amíg egyszerű talán hatalmasabb erők, vagy egészen új konstellációk nem fogják helyes medrébe terelni a bomlott körforgást.

Vannak, akik abban reménykednek, hogy a most küszöbön álló német és francia választások fogják ezt az új konstellációt megteremteni. Ami a német választásokat illeti, nem nagyon indokolt a túlzott optimizmus. Szerencse lesz, ha a demokracia ép bölrel megtudja uszni a harcot. A reakciós német nemzetiek és az antiszemita néppártiak hihetetlen erőfeszítéseket tesznek és nem minden eredmény nélkül. A köztársasági gondolat egyes vidékeken egészen háttérbe szorul, a köztársasági lapok megszűnnek, vagy a reakciós tőke megvásárolja őket és helyüket a néppárti sajtópropaganda foglalja el. A szakértői javaslat a szenvedélyek újabb felcsigázását tette lehetővé s míg a kormánypart a külpolitikai eshetőségek komoly mérlegelésével volt elfoglalva, addig a reakciós pártok valóságos kánkánt jártak a javaslat körül. Bünyös és örült tréfának nevezik a szakértői jelentést, amelyet Németországnak sohasem szabad elfogadnia. Es hiába appellál Marx kancellár a józan észre, hogy ez a jelentés még a legkedvezőbb az összes eddigiek között és a legtöbb kilátást nyújtja a békés kibontakozásra, a tömegek lelkeben már úszköt vert a fellelengős és romantikus revánsörület. Politikai körökben valószínűnek tartják, hogy a szociáldemokraták és kommunisták számos mandátumot fognak elveszíteni és a demokraták, valamint Stresemann pártja is érzékenyen meggyengül. Csak az nem egészen bizonyos még, hogy ezek a gazdát cserélő mandátumok kinek a javára fognak esni. A legoptimistább számítás az, hogy a választás után ismét a nagy koalíció kerülhet kormányra.

És mit lehet várni a francia választásoktól? Ez még bizonytalanabb, mint a német választás. Igen valószínű, hogy a kettő között szoros összefüggés lesz és hogy a német választás eredménye lényegesen befolyásolhatja majd a francia választók elhatározását. Franciaországban nyolc nappal később fognak ez ur-

nák elé járulni a szavazók, mint Németországban és nem kétséges, ha a német többség a reakciós revánspolitika mellett fog dönteni, a francia polgárok is azokra adják a szavazatukat, akik a kéréllhetetlenség és gyűlölet politikáját hirdetik. Ugyáltszik, Poincaré számít is erre. A német reakció győzelme egyben Poincaré győzelmét is jelentené. A francia demokracia azonban bizik benne, hogy a francia nép ki-gyógyult már a győzelmi mámor rövidlátásából és stabil viszonyokat akar végre látni Európában. Painléw volt franeaia miniszterelnök mai nyilatkozatában megcsillogtatja a reményt, hogy a francia közfelfogás a baloldali orientáció felé halad.

Ezek szerint a legközelebbi jövő képe még teljesen bizonytalan és számos előre nem látott körülmény lényegesen befolyásolhatja annak mikénti kialakulását.

A román-magyar tárgyalások eredményei

Ma érkezik Budapestre a népszövetség megbízottja. Változatlanul tart a nyomdamunkások sztrájkja

(Budapest, ápr. 29. Az Uj Kelet tudósítótól.) A nyomdászsztrájk tovább tart. A nyomdások álláspontjáról a „Reggeli hírek” a következőket jelenti: Már a sztrájk előtt a békebeli bérek 56—80 százalékát kapták a munkások a szakszervezeti indexszámok alapján. A főnökök azt ajánlották, hogy a munkabéreket további tizenhat százalékkal hajlandók emelni. A munkaadóknak bizonyítékai vannak arról, hogy a munkásság igen nagy része a szavazáskor nem volt tájékozottatva a főnököknek erről az ajánlatáról, amely további drágulás esetére újabb tizszázalékos javítást helyezett kilátásba. A munkásság álláspontját a lap nem ismerteti. A hivatalos Magyar Távirati Iroda ma közli a román magyar tárgyalásokról kiadott kormányjelentést, amely összefoglalja a bukaresti tárgyalások már ismeretes eredményeit és az ezekhez fűzött kommentárban megállapítja a két ország közötti gazdasági kapcsolatok szorosabbra-fűzését,

a békés szomszédi viszony alapjainak megteremtését.

A két állam közötti tárgyalásokon megvitatták a még rendezendő kérdéseket, amelyek részben a békeszerződésből folynak és ezzel kapcsolatban a következő egyezményeket írták alá: polgári jogsegély, bírósági iratok, telekkönyvek és anyakönyvek kölcsönös kicserélését érdeklő kérdések, természetbeni visszatérítések, letétek felszabadítása, régi osztrák magyar koronákban létesült tartozások és követelések, biztosító társaságok, új határ által kettészelt vármegyék, városok és községek vagyonának megosztása, határ által kettészelt vizek ügyeinek elintézése, árvízmentesítő társulatok felszámolásának rendezése, kereskedelmi megállapodások, gyámpénztárak által kezelt vagyonok összeírásáról jegyzőkönyvek felvétele. A megbízott delegátusok levéltári kérdésekben is tárgyaltak, de

ebben az ügyben nem jutottak megállapodásra.

A kettős megadózottatás elkerülése körüli intézkedésekben a szakértők szintén megállapodtak, de az erről szóló egyezmény-tervezet még nem került aláírásra. Az egyezmények közül a kiadatról szóló egyezmény a szokásos keretekben mozog. A polgári jogsegélyről szóló egyezmény biztosítja a két állam polgárai részére a perképeséget. Életbelepteti a két állam között a hágai házassági jogot és a gyámügyi egyezményeket. Ezenkívül határozományokat tartalmaz az ingó hagyatékokról, örökbefogadásról, törvényesítésről, anyakönyvi iratok kölcsönös rendelkezésre bocsátásáról.

A természetbeni visszaszolgáltatásokról szóló egyezmény a békeszerződés erről rendelkező pontjain alapszik. Magyarország természetben köteles visszaszolgáltatni Romániának mindama

A többi Európa ezalatt igyekszik olyan hatalmi elhelyezkedést kiegészíteni, amely lehetőleg átmentse a jövőbe a mai statusquot. Ezt a célt szolgálja az olasz-csehszlovák szövetség terve és ez volna a rendeltetése a francia-román szövetségnek is, amely azonban minden előkészítettsége mellett mind a mai napig nem jött létre. Állítólag Angliának vannak súlyos kifogásai a szerződés ellen, amelyben Franciaország tulságos erőmagnagyobbodását látja. Nem tartjuk valószínűnek, hogy a szerződés halogatásának ez volna az igazi oka. Valószínű, hogy inkább a kisantant kebelében meglévő elintézetlen kérdések azok, amelyek a szerződés gyors létrejöttét késleltetik. A külügyminiszter hosszú párisi tartózkodása alatt mindenesetre módot keres rá, hogy az összes akadályokat elhárítsa az utból és hatalmi pozícióját Európa keletén minden eszközzel megszilárdítsa.

ipari anyagokat és élőállatokat, amelyeket a háboru alatt Romániából elvittek és ezek Magyarország területén a békeszerződés aláírásának napján feltalálhatók, illetve felismerhetők voltak. Megállapodtak továbbá abban, hogy Magyarország hatvannégyezer aranylejtben meghatározott összegért

vasúti mozdonyokat szállít Romániának.

A különböző tartozásokat és követeléseket a keletkezések ideje szerint két csoportban különbözképen valorizálják. A kereskedelmi megállapodás biztosítja a két állam részére, hogy termékeiknek egymás határain való bevitelénél a legnagyobb kedvezményes elbánást nyújtsák. Ugyanezeket az elveket léptetik életbe a vasúti forgalomban is. A határforgalomról szóló egyezmény lehetővé teszi, hogy a határtól tiz kilométerre lakók a másik állam területén fekvő földjeiket akadálytalanul megművelhessék és termékeiket elszállíthassák.

Az egyezmények eredménye előreláthatóan hamarosan meg fog mutatkozni. Már eddig is a kölcsönös forgalomban a nehézségek mindinkább megszűnnek, a két ország közötti gazdasági kapcsolat egyre élénkebbé és szorosabbá válik, miáltal meglesz a békés szomszédi viszonynak az alapja.

Budapest, április 29. Genfi jelentés szerint Smith ellenőrző főbiztos odaérkezett és a népszövetség gazdasági bizottságával behatóan tárgyalt a magyar szanalási tervről. A főbiztos Budapestre érkezése szerdán várható.

Újabb jelentés szerint Smith magyarországi főbiztos május elsején,

csütörtökön reggel érkezik Budapestre

a keleti expresszsel. Kisérétében lesz Taylor, a népszövetség pénzügyi bizottságának volt tagja. Ugyanezzel a vonattal érkezik vissza Párisból Korányi pénzügyminiszter is.

A nemzetgyűlés elnökségéhez harmincegy képviselő aláírásával kérvény érkezett a Ház azonnali összehívására. Ennek megfelelően Szcitovszky elnök május másodikára egybe-hívta a parlamentet.

Megszűnt a kommunisták éhségstrájkja

Bukarest, április 29. (Rador) Szombat este a hadbíróság ügyeaze közölte a kommunistákkal letartóztatásuk okait. Ezek között elsősorban szerepel az, hogy a vizsgálat bebizonyította, a letartóztatottak moszkvai felhívásra forradalmi propagandát indítottak Romániában. A vizsgálatnak erre vonatkozólag kétségbevonhatatlan bizonyítékai vannak. Másodsor az a bűnük a kommunistáknak, hogy összerögtetésben állottak a balkáni kommunisták konfederációval, amely pénzzel is támogatta őket. A letartóztatások okainak közlése után az összes foglyok beszüntették az éhségstrájkot és orvosi előírás szerint megkezdték a táplálék felvételét.

k:
gyen-
gyári
lye

apot-
nk:
i,
eti,
ai
ések
sát.

515
a) 14.
u.) 10.

S. A.
4 és 900
forgalomra.
automobi-
ény 6, 14,
k vágására
erő 8 tonna.
alkatrészek

ktárakból:
1.
No. 1/a.

871
402
598

Az új lakbérleti törvény vitás kérdéseiről

Bár az új lakbérleti törvény az előbbiekhöz képest rendszeresebb és teljesebb, mégis vannak hiányosságai. Egyes esetekben nem várhatjuk meg, míg a joggyakorlat kifejlődik, mert ha elmulasztjuk a szükséges lépéseket megtenni, a törvény újabb jogorvoslásra nem ad módot. Mivel pedig a törvényben előírt harminc napos határidő utolsó napjai a husvéti hivatal-szünetre estek, 30-án van az utolsó terminus arra, hogy a felek vitás ügyeik eldöntését ké-rés alakjában a döntőbizottság elé terjesszék és ezért célszerűnek tartjuk a jogkereső közön-ség figyelmét a következőkre felhívni:

A vitás második szakasz

A legtöbb vitára a törvény második szaka-szának két első bekezdése fog alkalmat nyuj-tani, amely következőképpen szól:

Nem tekintetnek lakásoknak az ingatla-nok, vagy azok részei, amelyekben bármilyen kereskedelmet vagy ipart üznek, akár van a bérlőknek ez ingatlanban lakásuk, akár nincs. Midőn az iparosok (meserias) elfoglalt helyi-ségekre vonatkozólag kétség merül fel arra nézve, vajjon a műhely, vagy a lakás képezi-e a szerződés főtárgyát, akkor a döntőbizottság fog határozni, melyik a kettő közül jellemzi a szerződést s amennyiben a lakás uralja azt, megilleti az 1. szakaszban körülírt meghosz-szabbítási kedvezmény.

Nem határozza meg e szakasz, hogy a szó-ban levő vitás kérdéseket meddig kell a döntő-bizottság elé terjeszteni és *kelle az erre vonat-kozó kérések után díjat fizetni vagy sem és ha igen, mennyit?* Ezért tanácsos, hogy ezeket a kéréseket is a 39. szakaszban megállapított ha-táridőn belül, vagyis 30-ig adják be, csatolva a pénzügyigazgatóság nyugtáját arról, hogy száz lej fix díj be lett fizetve, mert itt nem béremelésről lévén szó, a 3 százalékos díjtétel nem alkalmazható.

Felmerül továbbá az a kérdés, hogy az efajta kéréseket ki köteles beadni? A ház-tulajdonos-e, vagy a bérlő? Mert a törvény erről nem intézkedik. Ezért, ha a bérlő a ház-tulajdonossal nem tudott békés megállapodásra jutni, tanácsos, hogy *előbbi* terjessze be mul-hatatlanul kérését a döntőbizottsághoz, ne-hogy a háztulajdonos az év lejárásával éljen kitélepitési jogával.

Milyen ügyek tartoznak a döntőbizottság elé?

Most már lássuk, melyek azok az ügyek, amelyeket e szakasz szerint a döntőbizottság elé kell terjeszteni?

A szakasz két utolsó bekezdése szerint, ha a bérlő csak *egy helyiséggel rendelkezik*, amely-ben kereskedelmet, vagy ipart üz és ott lakik is, vagy pedig ha *több helyiséggel is bír*, de darabmunkás, az összes helyiségekre nézve meg van hosszabbítva a bérleti jogviszony három évre. Vitássá csak azok az esetek vál-tak, amikor

1. *egy, vagy több helyiségben kereskedelmet, vagy ipart üznek és ezenkívül egy, vagy több helyiségben laknak,*

2. *továbbá, ha a két, vagy több helyiségben kereskedelmet, vagy ipart üznek s emellett lak-nak is. (Például egy szabónak van két helyi-sége, mindkettőben dolgozik és lakik is.)*

Az 1. és 2. pontbeli helyiségekkel bíró bérlőknek, ha a tulajdonossal nem tudott meg-állapodni, okvetlenül a döntőbizottsághoz kell fordulnia annak megállapítása végett, hogy a lakás képezi a szerződés főtárgyát.

A várható irányelvek

Mint hogy a törvény nem írja elő, milyen szempontok szerint kell a döntőbizottságnak határoznia e kérdések fölött, lássuk milyen *irányelvek* vezethetik a bizottságot. Mindenek-előtt le kell szögeznünk, hogy nem osztjuk egyeseknek azon nézetét, hogy a szakasz má-sodik bekezdése (meserias) csak a kézművesekre, vagy legjobb esetben az iparosokra vonatkozik, de a kereskedőkre nem és ezért utóbbiak nem is fordulhatnak kéréseikkel a döntőbizottság-hoz, mert hiszen az ehhez a szakaszhoz fűzött

miniszteri indokolás szerint e szakasz azért lett beiktatva, hogy a kereskedőkre és iparosokra nézve a vitás kérdések eldönthetők legyenek mikor a lakásuk is ugyanabban az ingatlanban van. De nem is tehető fel, hogy a törvényhozó a kiskereskedőket rosszabb helyzetbe akarta hozni, mint az egynehány segéddel dolgozó iparost vagy kézművest. Igazolja a mi állás-pontunkat az a körülmény is, hogy a keres-kedők is az ipartörvény rendelkezései alá tar-toznak.

A családtagok száma is ügy-döntő körülmény

Az *irányelvekre* nézve pedig a bizottság valószínűleg szem előtt fogja tartani a parla-menti viták alatt elhangzott kijelentéseket és noha több konkrét esetre vonatkozólag feltett kérdésekre a miniszter és a referens azzal vá-laszolt, hogy „*majd a döntőbizottság fog hatá-rozni előlött*“, mégis egyes esetekben nyilvání-tották véleményüket, így például: hogy egy öt-lőerős motorral, vagy husz segéddel dolgozó iparos üzeme gyárnak tekintendő és az ezzel egybefüggő lakás sem élvezheti a meghosz-szabbítási kedvezményt, viszont kedvezményben ré-szesül az az iparos, aki egyedül, vagy inasok-

Marx kancellár a német-francia közeledést hirdeti

Bejeleníti a harcot a jobboldali radikálizmus ellen. Feltételelesen elfogadja a szakértői javaslatokat. Kormányfelhívás a német választókhoz. Balra-tolódást várnak a francia választásoktól

(Düsseldorf, április 29. Az Uj Kelet tudósító-jától.) Marx kancellár egy választói népgyűlésen, hosszabb beszédet mondott, melyben hangsúlyozta a jelenlegi választások történelmi fontosságát. Remé-li, hogy a centumpárt a reális politikát fogja szemelött tartani s ezzel elősegíti a német-francia közeledést. A jobboldali tulzók hatalomrajutása egyet jelentene Németország tönkrejutásával és Európa összeomlásával. A fanatikus propaganda, mely most folyik egész Németországban a német nép érdeke ellen van. A kormánynak sajnos nem állanak elegendő katonai erők a szolgálatában és így nem dolgozhatnak úgy, ahogyan akarna.

Ezután azon nézetének adott kifejezést a kan-cellár, hogy

Németországnak nem szabad belépnie a népligába,

mert az a jelenlegi alapjában nem állhat hivatása magaslatán. Feltételelesen elfogadja a szakértők javaslatait. Németország gazdasági integritását helyre kell állítani.

A küszöbönálló választások alkalmából a biro-dalmi kormány a kancellár beszédéhez hasonló szellemű felhívást intézett a német néphez. A ki-áltvány hangsúlyozza, hogy május negyediké a vá-lasztások napja, sorsdöntő lesz a német népre, mert az új birodalmi gyűlésre hárul a feladat, hogy

Németország talpraállításáról, vagy romlásáról döntsön.

A kormány számára hánnya a népnek, hogy tul-gyorsan felejt és emlékeztetébe idézi a német ka-tasztrófa jelentősebb fordulópontjait, a német pénz szédületes elértéktelenedését, amely végromlással fenyegette a birodalmat. Németország azonban még sem esett kétségbe, az államhatalom megerősödött, a birodalom nem hullott szét. De minden erőt meg kellett feszítenie, keserves, borzasztó rend-szabályokhoz kellett nyulni, hogy az utolsó pillan-tában megmeneküljön az összeomlástól. A metó-akció óriási áldozatokat követelt és Németország-nak tovább súlyos terheket kell magára vennie, amíg szilárdnak fogja érezni lába alatt a talajt. De most ismét szilárd a márka. A végzetes mun-kanélküliség szünőfélben van és úgy az állami költségvetésben, mint a gazdasági életben újból számíthat a birodalom biztos bevételekkel és ki-adásokkal. De a rend és közérdek eddigi útjáról való bármilyen letérés

a birodalom végét és a nép pusztulását jelentené.

Csak munkával és áldozatokkal lesz képes Németország a nyomorból a szabadság elé vezető utat megtalálni. A szakértők tervezete alapján Németország megakarja oldani a reparációs kérdést

kal is dolgozik. Nem részesül kedvezményben egy a centrumban lévő fodrásznak üzlethelyi-sége és lakása, viszont a periferiakon lévőknek igen. Kijelentette továbbá a miniszter, hogy nem a szobák száma és nagysága, hanem a többi körülmények mellett a családtagok száma is ügydöntő körülmény. Nem hisszük, hogy a bizottság arra az állápontra fog helyezkedni, mint azt egyesek vélik, ha valamely bérlőnél az üzlet fontosabb, akkor a lakásra nézve is elveszti az illető a meghoszszabbítási jogot, mert hiszen a törvény ezt nem mondja ki és a par-lamenti vita alkalmával elhangzott efajta nyilatkozatok csak a fenti 2. pont alatti helyi-ségekre vonatkozhatnak, t. i. ha az ipar vagy ke-reskedelem ugyanabban a helyiségben van, ahol a lakás is és a két kategória fizikailag nincs egymástól elválasztva, de az 1. pont alattiakra, ahol t. i. a kettő egymástól fizikailag el van választva, a döntőbizottság legrosszabb esetben kimondhatja, hogy az üzlethelyiségre nézve nem, de a lakásra nézve igenis fennáll a meg-hoszszabbítási kedvezmény.

A többi vitás kérdésekre nézve, amelyre a törvény hathónapi határidőt ad, még alkalom-mal visszatérünk. Dr. Harnik Mór

és a megszállott területeket felakarja szabadítani. Ezek a szakértői javaslatok azonban szintén a leg-messzebbmőn áldozatokat követelik. De az áldo-zatokkal enyhíteni fogja a ránehezülő katonai erőszak nyomását, ami nagy haladást jelent a fegyvertelen német népnek. Más megoldást a kor-mány ellenfelei sem tudnak, akik csak arra szo-ritkoznak, hogy a birodalmi kormány munkáját megnehezítsék és

feltűzeljék a népszenevedélyeket a szak-értők szanalási programja ellen.

Mi lesz, ha ezeknek sikerülni fog bevaltani a szavukat és saját módszereik szerint kormányoz-nák a német népet? Ennek a következménye csak a feltétel nélküli megadás, vagy pedig az egész vil-ág elleni harc lehet. Az tehát, aki valóban sze-reti a német népet, mindent el fog követni, hogy ettől a borzalmas sorstól megmentse. Egyedül ez az igazi nemzeti politika.

A kormány felhívása ezután felhívja a válasz-tókat, hogy a különböző szélsőségek helyett a kormánypátra szavazzanak.

Páris, április 29. Egy héttel a német válasz-tások után lesznek a francia kamarai választások, amelyekről külföldön balratolódást várnak. Paul Painlevé volt miniszterelnök, a francia baloldal egyik legmarkánsabb vezérégyénisége nyilatkozatot adott a külföldi sajtónak

a baloldali pártok választási esélyeiről,

amelyről többek között a következőket mondotta:

— A választások alkalmával tett körutaimon mindenütt szilárdaság, béke és biztonság iránti vágyat tapasztaltam, melyeknek igazságos nemzet-közi megegyezéseken kell felépülniök. Egész Fran-ciaországon balirányuló mozgalom csap át. Az a véleményem, hogy el kellene kerülni a szövet-ségesek és Franciaország közötti összeütközéseket. Európa igazi egyensúlyának érdekében az egység politikájára kellene áttérni, mely számol azzal a káosszal, melyben ez

az egész földrész, de különösen Közép-európa szenved.

Ha a szerződéseket betartják, minden nemzetnek arra kell törekednie, hogy az újjáépítést és evo-lúciót abba az irányba terelje, mely a szerződések szellemével összhangban van.

— A régi kontinens központjában különböző és ellentmondó érdekek vannak, amelyek csomóját megoldani a népek létezésének új faja néha nagy-on nehezzé teszi. Tartós békét kell a kisanant államai között helyreállítani és különösen afölött kell vigyázni, hogy veszélyes kombinációk ne üszítsák egymás ellen a háborúból származott or-szágokat. El kell ismernem, hogy az új Európa

nem tökéletes. melyek a dolgoz-toztatják.

— A válas háruló feladat Ennek a felada

a francia p lemtő

a nemzetközi é lyek között van

Painlevé az akikből a köve legyenek sovín mokrácia irány teii, mely ebbe az Európa új újjáépítés elem

Berlin, ápr megalakult az német jegyban fogja. A német leget kap. Ugy lékos kamat me adott Hollandiá

Kiállítj

Hat és fél mé

(Bécs, ápril Néhány nap m muzeum haloszt látványossága e az ugynevezett man, a muzeu dotta:

A heringki közül való, ame ben tengeri kíg körökben is az hogy delfinek s dozni a vízből ismerte a herin tudták meg, ho hoz hasonló hal amelyről az é csodálatos tud

A heringkir set nyomozott mélységben élne el nem jut. Csa ban kerülnek a lehet őket kifog tatni ennek az á előkészületek és kellenének. Hog részét csak nagy pillantani, nem mondja, hogy a nak, amelyekről

Amikor 189 megvásárolunk, mert hat és fél állítani lehetle ban a ladaiban, ugy határozotunk lyezett és spirit helyezzük a her

Mint hogy ez lyok közül hossz érteke miüdené nára rug.

— Kettős s helyről jelentik sikkliódi gazdalk ságra lépett I sokáig tartott a kenykedni kezd Pál Etelka édes Balázs Márton Pál Etelkát, ak Hajnal felé az ágyához sietett nak nyaka el v során a csendőre a gyilkos legén akasztotta magát

A „Hercules“-Tápsör páratlan minőségű Czell-Sörgyár Cluj-Kolozsvár

Szörme gyapjuf

nem tökéletes. De olyan események gyömölcse melyek a dolgok régi állapotát teljesen megváltoztatják.

— A választások előestéjén az új kamarára háruló feladat rendkívül nehéznek látszik előttem. Ennek a feladatnak teljesítése végett

a francia parlamentnek demokrata szelleműtől kell vezetnie magát

a nemzetközi érdekek mélyebb megértésével, amelyek között vannak Franciaország érdekei is.

Painlevé azt kívánja, hogy azok az emberek, akikből a következő kamara állni fog, hazafiak legyenek sovinizmus nélkül, erős ösztönnel a demokrácia irányában. Olyan többséget kell teremteni, mely ebben az irányban halad. Szerinte ezek az Európa újjáépítése számára nélkülözhetetlen újjáépítés elemei.

Berlin, április 29. Newyorki jelentés szerint megalakult az a bankkonzorcium, mely az új német jegybanknak a dollárkölcsönt folyósítani fogja. A német bank egyelőre ötmillió dollár előleget kap. Ugyanez a bankszindikátus hatszázalékos kamat mellett negyvenmillió dolláros kölcsönt adott Hollandiának.

Kiállítják a hering-királyt

Hal és fél méteres hal a bécsi természettudományi múzeumban

(Bécs, április 29. Az Új Kelet tudósítójától.) Néhány nap múlva megnyitják a természettörténeti múzeum halosztályát, amelynek egyik kiemelkedő látványossága egy hat és fél méter hosszú hal lesz, az úgynevezett heringkirály, amelyről dr. Pietschmann, a múzeum vezetője a következőket mondotta:

A heringkirály a szalaghalnak ama fajtája közül való, amely a régieknél mesékben és regékben tengeri kigyóként szerepelt. Még tudományos körökben is az a vélemény volt régente elterjedve, hogy deltinek szoktak vihar alkalmával kiugrándozni a vízből és csak amikor a tudomány megismerte a heringkirályt (regalecus glesne), akkor tudták meg, hogy az a szokatlanul hosszú, kigyóhoz hasonló hal az, amely kicsilllog a tengerből és amelyről az élénk fantáziájú tengerészek annyi eszedátsot tudnak mesélni.

A heringkirály életéről a tudomány még keveset nyomozott ki, minthogy ezek a halak olyan mélységben élnek, hogy oda már a halász hálójá el nem jut. Csak élettelen, vagy haldokló állapotban kerülnek a tenger felső régióiba és csak így lehet őket kifogni. Ha a tudomány ki akarná kutatni ennek az állatnak az életmódját, ahhoz nagy előkészületek és rendkívül komplikált műszerek kellenének. Hogy mint él ez a hal, amelynek egy részét csak nagy viharok alkalmával lehet megpillantani, nem tudjuk, de létezése magában elmondja, hogy a tenger mélyén olyan csodák vannak, amelyekről az ember nem is álmodhat.

Amikor 1898-ban a heringkirályt tíz forintért megvásároltuk, nem is tudtuk, mitevők legyünk, mert hat és fél méter hosszú úvegyszerűt beállítani lehetetlen volt akkor. A hal ottfelelt abban a ládában, amelyben elküldték. Most azonban meg határoztunk, hogy egy hosszú, plével szegélyezett és spiritusszal megtöltött úvegyszerűbe helyezzük a heringkirályt.

Minthogy ez a példány az ismert heringkirályok közül hosszúságra második helyen áll, az értéke mindenesetre többmillió osztrák koronára rug.

— **Kettős szerelmi tragédia.** Székelyudvarhelyről jelentik: Balázs Márton huszonnégy éves székelyi gazdálkodó négy héttel ezelőtt vadházasságra lépett Pál Etelka 19 éves leánnyal. Nem sokáig tartott a boldogságuk, mert a legény féltékenykedni kezdett és gorombászkodott a leánnyal. Pál Etelka édesanyja ezek után hazavitte leányát. Balázs Márton este felkereste és kérlelni kezdte Pál Etelkát, aki azonban hajthatatlan maradt. Hajnal felé az öreg Pálné rosszat sejtve, a leánya ágyához sietett s borzadva vette észre, hogy annak nyaka el van vágva. A megejtett nyomozás során a csendőörök a szővátai határban megtalálták a gyilkos legény holttestét, aki ott egy fára felakasztotta magát.

Salzburgban tartották meg a nyolcadik nemzetközi pszichoanalitikai kongresszust

Freud professzor gyengélkedése miatt nem vett részt a kongresszuson. Bécsi pszichoanalitikusok sikere. A nemzetközi pszichoanalitikusok szövetségének új elnökévé dr. Karl Abrahamot választották meg

(Bécs, április 29. Az Új Kelet tudósítójától.) Salzburgban most zajlott le a nyolcadik nemzetközi pszichoanalitikai kongresszus. A kongresszus ülésén dr. Ernest Jones londoni ideg orvos, a torontói egyetem egykori pszichiátria tanára elnökölt. A megjelentek tekintélyes száma, — százhatvanan vettek részt a kongresszuson — akiknek soraiban a nemzetközi pszichoanalitikus irodalom legismertebb nevei voltak képviselve, beszédes bizonyossága a pszichoanalízis rohamos térhódításának. Amikor tizenhat évvel ezelőtt, Freud külföldi tanítványával és hiveivel ugyancsak Salzburgban megtartotta a pszichoanalízis első kongresszusát, a pszichoanalízis megalapítója Ausztriában még teljesen elszigetelve állott, a hivatalos tudományos körök teljesen ignorálták a pszichoanalízist és a legjobb esetben gúnyos megvetéssel, vagy leereszkedő részvétellel beszéltek róla.

Azóta a pszichoanalitikusok összes kongresszusait külföldön tartották meg. Ha most hosszú idő múlva újra a pszichoanalízis hazájában ültek össze és ha tigyelemben vesszük, hogy a freudi tanításokkal szembeni ellenszenv időközben Ausztriában is egész jelentéktelenre zsugorodott, kétség sem férhet hozzá, hogy „a profétának a saját hazájában való elismerése” jelen esetben is a külföldön keresztül tette meg az útját.

Dr. Otto Ranké, aki osztrák kollégái nevében külföldi kollégáit köszöntötte, leszögezte beszédében, hogy ez az első pszichoanalitikus kongresszus, amelyről Freud hiányzik. Freud ugyanis az elmúlt évben súlyos betegségen esett keresztül. Azóta egészségi állapota már teljesen helyreállt és újra megkezdte orvosi praxisát. Az ezzel járó fáradság azonban annyira megviselte, hogy a hasvéti szünetét egészségének helyreállítására kell fordítania. Freud így csak táviratilag üdvözölhette a kongresszust.

Németországnak kikötés nélkül kell teljesítenie a szakértők feltételeit

Közvetítés Belgium és Franciaország álláspontja között. Miről tárgyalt Poincaré és Theunis? Anglia ellenzi az újabb szankciók tervét

(Páris, április 29. Az Új Kelet tudósítójától.) Tegnap fontos tanácskozás volt Poincaré francia, Theunis belga miniszterelnök és Hymans között, hogy a német ügyben a közös lépéseket megbeszéljék. Kiszivárgott hírek szerint úgy határoztak, hogy Németországnak minden feltétel nélkül teljesítenie kell a szakértők feltételeit. A jóvátételi bizottságnak szankcionálni kell a javaslatokat. Franciaország és Belgium nem hajlandók módosítani az ellenőrzés jelenlegi módozatait és nem változtatják meg a Ruhr-kérdésben elfoglalt álláspontokat. Szerintük Németország gazdasági és közigazgatási talpraállítása, amit a szakértők is javasolnak,

nem jelenti a Ruhr-megszállás azonnali megszüntetését.

Mindkét kormány hivatalosan kinyilatkoztatta, hogy fentartják továbbra is az 1923. évi március 12-én kelt brüsszeli egyezményt.

A jólinformált „Echo de Paris” azt írja, hogy a jóvátételi bizottság közzétette a szövetséges államok válaszát a szakértői javaslatokra. A lap szerint a döntést össze lehet egyeztetni az angol, olasz és belga kormány közvetlen tárgyalásainak azonnali megkezdésével. Poincaré ugyan ragaszkodik álláspontjához és nem akar véglegesen kötelezettséget vállalni, míg nem kapott teljes felvilágosítást, hogy a jóvátételi bizottság mibe megy bele annyira azonban még sem megy, hogy félhivatalos eszmecsereit is elhárítsa. A francia kormány azt kívánja, hogy már most állapítsanak meg szankciókat arra az esetre, ha Németország nem teljesíti a szakértők javaslatát. Az angol kormány viszont azon az állásponton van, hogy a szankcióknak előzetes megállapítása nagyon

kedvezőtlenül befolyásolná a németországi választásokat.

A kongresszus tudományos ülésének programja egész halom új gondolatot és új megfigyelést vetett felszínre. Különös jelentősége volt a „Simplicion” körüli vitának, ami a pszichoanalitikai teoriának a praxishoz való viszonyát jelenti. Ebben a vitában Ferenczi, híres budapesti ideggyógyász és Ranke professzoron kívül, akik a „Pszichoanalízis fejlődés céljai” című brosúrájukban hívták fel a tudományos világ figyelmét erre a kérdésre, dr. Jones (London), Radó (Budapest), Sachs (Berlin) és Alexander (Berlin) vettek részt.

A klinikai jellegű előadások közül dr. James Glover (London) és dr. Fan van Emden (Hága) előadásai keltettek nagy feltűnést. Az előadások során kitűnt, hogy bécsi pszichoanalitikusok számban és fajsúlyban is igen nagy előrehaladást tettek az utóbbi években. A legnagyobb feltűnést a bécsi Deutsch orvospár előadásai keltették. Dr. F. Deutsch egyetemi magántanár, az ismert belgyógyász a szexuális fejlődésnek a szervi megbetegedések keletkezésére gyakorolt befolyásáról tartott előadást, dr. Helene Deutsch pedig a női megtermékenyülés pszichológiájáról értekezett.

(Pszichoanalitikai irodalmi kiállítás)

A kongresszussal egybekötve a Bécsben székelő nemzetközi pszichoanalitikai könyvkiadó társaság pszichoanalitikai irodalmi kiállítást rendezett. Az érdeklődés középpontjában természetesen Freud összes munkáinak gyűjteményes kiadása állott, amelynek első kötete épen most hagyta el a sajtót.

A propagandaüléseken többek között a pszichoanalitikai mozgalomnak egyes országokban történt előhaladásáról számoltak be. Az ülés végén a lemondott dr. Jones helyére a nemzetközi pszichoanalitikusok szövetségének új központi elnökévé dr. Karl Abrahamot választották meg. A legközelebbi kongresszust 1925 őszén fogják megtartani Luzernben.

Ezért azt kívánja, hogy a szankciók megállapítását későbbre halasszák, mikor azoknak szüksége gyakorlatilag felmerül. Párisban viszont azt tartják, hogy a szankciók azonnali megállapításának semmiféle káros hatása nem volna, ha a szövetségesek hamarosan megállapodásra juthatnának fölöttük. Erre azonban alig van remény. A belga miniszterelnök egyébként minden valószínűség szerint Macdonalddal is találkozni fog s meg fogja kísérelni a francia és angol álláspont között közvetíteni.

A párisi kiadás „Chicago Tribune” értesülése szerint Poincaré a jövő héten Londonba utazik, hogy Macdonalddal tanácskozzék.

A belga minisztereknek Poincaréval folytatott tegnapi tárgyalásáról a „Petit Parisien” azt írja, hogy az értekezleten egységes nézetre jutottak. Poincaré átengedi a jóvátételi bizottságnak mindazon intézkedések előkészítését, amelyek a jóvátételi terv keresztülvitelét biztosítják. Elhatározta az értekezlet, hogy

a Ruhrvidék gazdasági kiürítése

semmiképpen sem vonhatja maga után a francia-belga csapatok visszavonását. A meghatározott katonai kontingens mindaddig a Ruhr-vidéken marad, amíg Németország kötelezettségeit nem teljesítette. Megegyezés jött létre abban is, hogy fokozatosan helyreállítják a német birodalom gazdasági és közigazgatási egységét a szakértői tervet keresztülvitelének megkezdése után.

Poincaré és Hymans megállapodtak abban, hogy Franciaország és Belgium együttesen fognak eljárni. Németországnak végre kell hajtania a szakértők tervezetét, amelyet előbb

a jóvátételi bizottságnak is hivatalosan szankcionálni kell.

Ettől függ ugyanis, hogy a mostani ellenőrző és

Szőrmefestés és gyapjufestés

TAVASZI RUHAKAT A LEGSZÉBBEN TISZTÍT "KRISTÁLY" GŐZMOSÓGYÁR CLUJ Telefon 500

Gyapju és gyapju-fonalfestés

szervezkedési intézkedéseket a Ruhr-vidéken és a Rajnatartományban felfüggeszték, vagy megváltoztatták a franciák és belgák. A német birodalom gazdasági és pénzügyi egységének a szakértők által kívánt mértékben való helyreállítása nem jelenti azt, hogy a két kormány megszűlése azonnal megszűnik. A két ország kormányainak előke újból precízizozta a brüsszeli egyezményt, amelyben

teljesen egyetértének az irányban, hogy Németország pusztán ígéreteitől nem teszik függővé a Ruhr-vidék kiürítését.

A „Petit Parisien“-nek e jelentésével szemben Theunis kijelentette, hogy Poincaréval teljesen magánjellel beszélgetést folytattak titkárok és gyorsírók jelenléte nélkül. Theunis és Hymans ma este már vissza is térnek Brüsszelbe.

Eredménnyel biztatnak Duca párisi tárgyalásai

Küszöbön a román-francia szerződés megkötése. A francia sajtó elismerése Románia külügyminiszterének. Florescu audienciája Poincarénál

Páris ápr. 29. Az Uj Kelet tudósítójától. A „Petit Parisien“ szerint Duca külügyminiszter azért marad vissza Párisban, hogy tanulmányozza a francia román közeledés kérdését. A lap megjegyzi, hogy Duca és Benes Európa legjobb diplomatai közé tartoznak és együttes munkájukkal sok szolgálatot tettek Közép-Európa békéjének megteremtésében. Munkájuk gyümölcsöt látni lehetett a lausannei konferencián is. Duca, mikor 1922-ben első ízben volt Poincarénál kihallgatáson, a francia miniszterelnökben azt a benyomást keltette, hogy egyszerű előrelátásával a nagy problémák megoldásában nagy szolgálatokat tehet Európa békéjének. A lap azzal zárja cikkét, hogy a román politika kedvezően együtt halad a francia

politikával s így minden bizonnal azok a tárgyalások, melyeket Duca most folytat a francia-román szerződés érdekében, eredménnyel fognak járni.

Poincaré miniszterelnök kihallgatáson fogadta Florescu volt román igazságügyminisztert. Hír szerint az audiencia a készülő román-francia szövetségi tárgyalásokkal van összefüggésben.

Bern ápr. 29. A román király berni tartózkodása alkalmával meg fogja látogatni a népszövetség irodáját, valamint a nemzetközi munkügyi hivatalt. Pacifista és demokrata körökben igen jó impressziót keltett a király ezen elhatározása, amely a népszövetség presztízsét jelentékeny mértékben van hivatva növelni.

Függetlenségi mozgalom Skótsországban

Óriási tüntetések az autonómia mellett. Lloyd George folytatja harcát Macdonald ellen

(London, ápr. 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) Glasgowban tegnap nagy tüntetések voltak Skótsország teljes belpolitikai függetlenségének érdekében. A tüntetések előtt gyűlést tartottak, amelyen független skót parlamentet és teljes belpolitikai törvényhozási hatalmat követeltek. A gyűlés folyamán határozati javaslatot fogadtak el, amelyben felszólítják az angol alsóház skót tagjait, hogy törvényjavaslatot terjesszenek be Skócia autonómiájáért.

A tüntetések híre nagy izgalmat keltett az angol fővárosban és újabb tápot adott annak, hogy Lloyd George folytassa heves támadásait a munkáskormány ellen. Védelmézi a liberalizmust és nyíltan értésére adja Macdonaldnak, hogy a liberálisoknak nincsen szándékukban hosszú ideig munkáspárti kormányt eltűrni.

Egy népgyűlésen magyarázni igyekezett Lloyd George, hogy a liberálisok

miért segítették a munkáspártot kormányra.

A liberálisok számára nagyon nehéz volt a választás. A konzervatív kormány teljesítményei rendkívül csekélyek voltak, úgyhogy a választásnak a munkáspárttra kellett esni. A liberális

párt adott körülmények között a legjobbat választotta. Mindenekelőtt olyan kormányt kellett fellépnie, amely Nagybritannia tekintélyét alábbszállította.

Lloyd George azzal a kirohanással végezte beszédét, ha Macdonald arról beszél, hogy

a munkáskormány három-négy évig szándékszik hivatalában maradni,

maga is tisztában van azzal, hogy ez csak humberg. A munkáspárt az egész magánvállalkozási rendszert fel akarja forgatni és helyébe a közös vállalkozás rendszerét és a köztulajdónt akarja bevezetni. Macdonald szerint tisztességtelen dolog, ha két férfi kijelenti, hogy elveik nem egyeznek, de azért hajlandók nézetkülönbségeiket bizonyos idő alatt kiegyenlíteni. De Macdonald szerint tisztességes, ha valaki azt mondja: „Segítsetek kormányra s adjatok nekem két-három évet, én feladom összes elveimet s átveszem a tiéteket, bár meg vagyok győződve helytelenségükről.“ Mi a célja azon állításnak, hogy a liberálisok meghalt? Sose volt nagyobb szükség igazi, liberális szabadságra, mint ma.

A Cionista Világszervezet felhívása

A cionista világszervezet végrehajtó bizottsága a következő felhívást bocsátotta ki:

A világ cionistáihoz!

A zsidó nép sorsa annyira össze van nőve a Cionista Világszervezet munkásságával, hogy ennek a küldetésünknek teljesítésére a zsidó tömegek minél hathatósabb és teljesebb támogatására van szükségünk. A cionista munka napjainkban ahhoz az állomáshoz érkezett el, amikor a legnagyobb erőfeszítéssel újra kell élesztünk a renyhe nemzeti energiákat és biztosítani kell nemzeti újjáéledésünk további fejlődését.

Ennek a küldetésnek azonban csak erőteljes cionista világszervezettel tudunk eleget tenni.

Mozgalmunk nagyságának, a cionista ideálok magikus erejének legteljesebb formában a sékel a kifejezője. Nem hihetjük, hogy a zsidó nemzeti otthon felépítésének hatalmas és korszakos munkájában akadjon bárki is zsidó, ki a sékelt megtagadhatja.

A sékel nemcsak pénzbeli fogalom, de súlyos erkölcsi és politikai jelentőséggel bír.

A sékel a zsidó nemzeti otthon felépítésén dolgozó világmozgalomhoz való tartozást jelenti. A sékelfizetők választják meg a világkongresszus tagjait. Az ő kezükben van a Palesztinamunka politikai és praktikus irányítása. A sékel

lek gyűjtése a zsidó világmozgalom demokratikus alapját jelenti.

Anno 1897 óta a sékel bizonyágtétele azoknak, akik felelősséget vállaltak és éreznek a zsidó nép boldog jövődjéért.

Ebben a pillanatban, amikor a zsidó nemzet helyzete annyira bizonytalan, amikor népünk oly nagy veszélyben forog, amikor a leg súlyosabb problémák bontakoznak ki előttünk, — a mi kötelességünk, hogy világosabban és erőteljesebben, mint bármikor is, kifejezésre juttassuk: erőink minden megfeszítésével dolgozni akarunk a zsidó nép jövődjének biztosításáért.

Hogy ezt megvalósíthassuk, mindenekelőtt egy táborba kell tömörítenünk azokat, akik a bázeli programhoz való tartozásuk vallomástétele képen sékelt fizetnek.

Most, amikor Palesztina fejlődésének biztosítására a gazdasági munka közösségébe akarjuk bevonni népünknek azon rétegeit, melyek eddig távollartották magukat a munkától, legyünk tudatában annak is, hogy csak akkor tudunk e feladatunknak megfelelni, ha a Világszervezet úgy számra, mint lélekre nézve erős lesz.

Lendület és tetterős cionista mozgalom lehet csupán képes arra, hogy felfokozza Pa-

lesztina vonzóerejét és megerősítse befolyását a zsidó népre.

Ép ezért felszólítunk benneteket, világ cionistái, hogy zsidó szívetek minden lelkeségével vegyétek ki részeteket a sékelakcióból, melynek jelentőségét eddig nem is tudtuk eléggé méltányolni.

Mutassátok meg ezzel az egész világnak mozgalmunk erejét, tekintélyét és politikai jelentőségét.

London, — Jeruzsálem.

A Cionista Világszervezet Végrehajtóbizottságának nevében:

Dr. Chaim Weizmann, Nachum Sokolow,
Joseph Cowen s. k., Colonel Kish s. k.,
Louis Lipsky s. k., Prof. Pick s. k.,
Dr. Ruppin s. k., Joseph Sprinck s. k.,
Dr. Van-Vriesland s. k.

— Áldetekívők árasztják el kolozsvart.

A kolozsvári rendőrséghez nap-nap után érkezik a közönség köréből feljelentés arról, hogy illetéktelen egyének detektíveknek adják ki magukat és különböző címeken kisebb-nagyobb összeget zsarolnak ki. Az áldetekívők már annyira vakmerők, hogy ténycs nappal meglátogatnak egy-egy jobbmeneteli üzletet, ahonnan a cégtulajdonost halaszthatatlan ügyből a rendőrségen azonnal elő kell állítaniok. A „detektívek“ rendszeren azt az időt választják, mikor az üzletben legnagyobb a forgalom és a tulajdonosnak minden perce el van foglalva. Ilyenkor az áldetekív urak két-háromszáz lej ellenében elállnak az elővezetéstől, figyelmeztetve a cégtulajdonost, hogy délután három órakor a rendőrségen jelentkezzenek, de a rendőrségen semmiféle előállításról nem tudtak és nyilvánvalóvá vált, hogy a felültetett kereskedőket áldetekívők zsarolták meg. A mai napon az áldetekívők ellen újabb feljelentés érkezett a kolozsvári rendőrséghez. Tegnap este tíz órakor Márton Mihály kereskedőség a Regele Ferdinandon biciklivel ment hazafelé, de biciklijé lámpáját otthonfelejtette és így a kerékpárt kénytelen volt a járdán maga mellett vezetni. Márton Mihály az Uránia-mozgó előtt járt, amikor két fiatalember, akik magukat megnevezték, kijelentették, hogy detektívek, a lámpánélküli biciklit lefoglalják. Az egyik „detektív“ elismervényt adott át Mártonnak és felszólította, másnap délelőtt jelenjen meg a rendőrségen Avram detektívnél az elismervény ellenében átveheti kerékpárját. A kereskedőség ma délelőtt megjelent a rendőrségen a biciklijéért, de természetesen senki nem tudott a lefoglalt bicikliről felvilágosítást adni. A rendőrség most nagy készséggel fogott hozzá az áldetekívők elleni nyomozáshoz és egyben felhívja a közönség figyelmét arra, ha valaki detektívnek adja ki magát, ne üljön fel neki, hanem követelje a fényképes igazolványát és ha ezt az illető nem tudja előmutatni, azonnal értesítse a rendőrséget, hogy az áldetekívet ártalmatlanná tehessek.

— Nagyváradon az Uj Kelet részére hirdetések és előfizetések felvesz Blum Zsigmond, Oradea-Mare, Str. Alexandri (Teleki-u.) 4. szám. Telefon 8—53. (Rosenberg Jenő bórkereskedésében.)

Megjelent

a minden zsidó házban nélkülözhetetlen népszerű zsidó történelmi könyv:

Zsidó történet — zsidó kultúra

Első rész

IRTA DR. FÜRST OSZKÁR

Ára 50 lei

Ifjúsági egyesületeknek csoportvétel esetén nagyobb kedvezmény. Megrendelhető a Tarbut központi irodájában Cluj, Calea Regele Ferdinand 48. sz.

NE FÉLJEN!

Nem sir a gyermeke, ha Höfer-gyermekhintőporral és Höfer-gyermekkrémmel ápolja

HIREK

Az Új Kelet az egyetemes erdélyi és bánáti újságok napilapja

Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő.
Felolvasó szerkesztő: Dr. Marton Erac.

Az Új Kelet elkötelezett utánozása csak a forrás megjelölésével engedélyezhető.
Előfizetési árak: Egy hónapra 60 lei, negyedévre 170 lei, félévre 320 lei, egész évre 620 lei.

Rendület a május elseji munkaszünetről. Bukarestből jelentik: A belügyminiszter korrendeletet intézett a prefektusokhoz és közli, hogy május elsején csupán a szociáldemokraták és nemzeti szindikátusok népgyűlései engedélyezhetők, azonban tüntetések nélkül.

Beilis meghalt. Jaffából jelentik: Mendel Beilis, a hívei szenzációs vérvád szerencsétlen szereplője a napokban Jaffában meghalt. Beilis neve a cári Oroszország legsötétebb napjaira emlékeztet. 1911-ben Sagarovcsinában egy téglagyár környékén egy fiú holttestére bukkantak. Az antiszemita a gyilkosság gyanúját a gyárban dolgozó Mendel Beilisa irányították és az esetből vérvádat kovácsoltak. Beilist Kievtben vizsgálati fogságba helyezték és noha a nyomozó hatóságok egy Vera Cseberikát nevű asszonyra gyanakodtak, ezt a nőt szabadláton hagyták, ellenben Beilis ellen „rituális gyilkosság” címén folytatták az eljárást. Egy esztendőig tartott a vizsgálati fogság, de a vádat maga a híres antisemita ügyész, Rysztov kénytelen volt elejteni. Egy másik ügyész azonban folytatotta a vádat, amelyet nyilvános törvényszéki tárgyaláson 1913 október 8-án ismertettek. Akoriban az egész világ közvéleményét foglalkoztatta Beilis esete. A szerencsétlen ember szabadlábra helyezése után Palesztinába vándorolt ki, ahol mint munkás kereste kenyerét.

Világkiállítás Filadelfiában. Newyorkból jelentik: Az Egyesült Államok 150 éves függetlenségének évfordulója alkalmából az összes ipari, kézművesi, művészeti és tudományos testületek bevonásával világkiállítást rendeznek 1926-ban Filadelfiában. A város községtanácsa és általában a lakosság már négy év óta készül a világkiállításra. A szervezést irányító bizottság öt millió dollárt vetett föl a városból, de az eddigi megállapított munkálatok végrehajtására tizenöt millió dollárra lesz szükség. A tervek szerint a kiállítás minden eddigi amerikai látványosságát és kiállítást merített felül fogja múlni. Az elnökség élén Franklin D'Olier áll.

A Palesztinahivatal a kitelepülőkhez. Az Erdélyrezi Palesztinahivatal a következők közlésére kért fel bennünket: Miután tömegesen fordulnak hozzánk az ország minden részéből olyanok, akik Palesztinában saját pénzüknön birtokot akarnak vásárolni és általános az óhaj, hogy ezt az ügyet mi szervezzük meg, felkérjük mindazokat, akik a kitelepülés gondolatával foglalkoznak, velünk a további lépések megtétele végett lehetőleg sürgősen a következő adatokat közöljék: 1. Körülbelül mennyi tőkével fog rendelkezni a Palesztinában való partraszállás pillanatában? 2. Mennyit akar földvásárlásra fordítani? 3. Saját maga akarja a földet megművelni, vagy pedig másokkal akarja azt megműveltetni? 4. Külön-külön az egyes családtagok, azok kora és neme. 5. Mikor akar kivándorolni?

Nagy tűz Galacban. Galacból jelentik: Húsvét első napján az Eter-fele kés és drótygyárban tűz ütött ki egy benzinkutató robbanása következtében. A tűz átterjedt a szomszédos házakra és csak nehezen tudták megmenteni az egész városrészt. A kár több mint hárommillió.

Bukaresti büntetőjogászok erdélyi tanulmányuton. Bukarestből jelentik: A bukaresti büntetőjogi egyesület husz tagja érkezik a hét végén Erdélybe, hogy itt a büntetőjogi berendezéseket, börtönöket és fegyházakat tanulmányozzák. Az egyesület tagjai kivétel nélkül hírneves romániai jogászok, kiknek sorában Jon Donescu Dolj bukaresti igazságügyi államtitkár, Teodorescu Julian, Pellán Vespasian büntetőjogi tanárok, Corneliu Botez és Costin semmitőzéki tanácselnökök, továbbá több neves védőügyvéd, koronaügyészek és vizsgálóbírák szerepelnek. Az egyetemi tanárokkal egyttal a bukaresti egyetem husz joghallgatója is részt vesz a büntetőjogi tanulmányuton.

Az államszámveteli törvény magyar nyelven. A napokban került ki a dicsősémtártoni Cartea Romaneasca nyomdájából az államszámveteli törvény magyar fordítása. A szabatos és világos fordítás munkáját Dr. Erdős Izor dicsősémtártoni ügyvéd, Fratila Viorel és Popp Aurel vármegyei főtisztviselők végezték. A tetszetősen kiállított könyv felöleli a törvény általános rendelkezéseit, a költségvetések szabályozását és végrehajtását, a közigazgatási számvetelt, a különleges pénztárak számvetelét, továbbá a törvény 1911., 1922. és 1923. évi módosításait.

Tizenhatezer öngyilkosság egy esztendőben Amerikában. Newyorkból jelentik: Annak ellenére, hogy az Egyesült-Államok ma a világ leggazdagabb országa és lakói a legjobb körülmények között élnek, az öngyilkosságok száma 1923-ban elérte a tizenkettőezerkilencszáznegyvennyolcat. Az életvédő liga jelentése szerint, ebben a számban még nincsenek az összes öngyilkosságok esetei, mert valójában tizenhatezer ember követett el az elmúlt esztendőben öngyilkosságot. Ennek okául a jelentés az élet iránt támasztott magas igényeket állapítja meg, amely Északamerika lakóit valóban uralja. A férfiangyilkosok száma éppen kétszer annyi, mint a nőké. A legidősebb öngyilkos kilencvenhét, a legfiatalabb hat éves volt.

Csütörtökön teszik hajóra Duse Eleonóra holttestét. Newyorkból jelentik: Duse Eleonóra holttestét tegnap Newyorkba szállították. A koporsót sokezen kísérték a Ferenc-rendiek templomába, ahol felvartalozták, onnan csütörtökön szállítják egy olasz gőzösre, amely a világhírű tragikát hazájába viszi.

Egy egyiptomi hercegnő teljesen ép mumiáját találták meg Luxorban. Luxorból jelentik: Néhány nappal ezelőtt Carnarvon lord ásatai közelében amerikai archeológusok egy egyiptomi hercegnő csodálatosan épen maradt testét ásták ki. A mumiája az első tébai dinasztianak egyik szépsége volt. E dinasztianak virágkora k. b. 2150-re esik. A mumiája melle és válla kis kék szimbólumokkal és rendjének jelvényeivel van tetoválva, amely királyi származását mutatja. A tudósok azt hiszik, hogy a hercegnő a Mentuhotop család tagja volt. A test teljesen épen maradt, haját és fogait sem bántotta az idő. A hercegnő nyulánk volt és a test fiatalasága azt mutatja, hogy korán kötözött el az élők sorából. A mumiát beszálították a kairói orvosi laboratóriumba, ahol patológiai vizsgálatot végeznek rajta.

Péksegéd mint orosz báró. Berlinből jelentik: Görliitzben letartóztattak egy péksegédet, aki Berlinben mint Baron von Rossda orosz arisztokrata lépett fel és igen sok embert megkárosított. Az albáró ezelőtt négy esztendővel jelent meg a berlini társaságban, ahol mint Rossda báró nagy szerepet játszott. Huszáriőhadnagyi uniformist viselt, mellét számos kitüntetés díszítette és azt mesélte, hogy Oroszországban óriási birtokai vannak, amelyeket a szovjet elvett ugyan, de mint értesül, most visszakapja. Természetes, hogy a dúsgazdag bárónak mindenki szívesen állt anyagiilag rendelkezésére, egy kocsiigártó még kocsit és lovakat is kölcsönzött neki. Néhány esztendői szereplés után eljegyezte az egyik legelőkelőbb berlini család leányát. A szülők lakásából időközben rengeteg értéktárgyat ellopott. Rajta kapták és leleplezték s akkor kiderült, hogy Stettinből szökött meg, neve Balbach és foglalkozására nézve péklegény. Elitelték és most, hogy a börtönből kiszabadult, Görliitzben akarta folytatni mesterségét, ahol szintén arisztokratának adta ki magát, azonban itt ismét a rendőrség kezére került.

Otto Bendekovits wieni
előkelő marhabizományos cég
képviselőjében
a Polgári Takarékpénztár Rt.
cluji pénzüntezet felajánlja szolgálatait marhakereskedőknek. Exportálandó marhák bevásárlására és vámolására korlátlanul nyújt előleget.

Ötmilliárdot sikkasztott és megszökött két tőzsdebizományos. Budapestről jelentik: Weisz Emil és fia, valamint Ószi Gyula bankárok ellen hat feljelentés érkezett, mert ügyfeleiktől ötmilliárd magyar koronát sikkasztottak. A rendőrség megállapította, hogy a tőzsdebizományosok megszöktek a magyar fővárosból.

Eljegyzés. Jakobi Gizike Gherla és Salamon Jenő Cluj jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Deutsch Sárkát Ispánmezőről eljegyezte Fesztinger Henrik Dej. (Minden külön értesítés helyett.)

Egy aradi uriaszony öngyilkossága. Aradról jelentik: Vass Barnabás aradi városi mérnök felesége tegnapelőtt éjszaka férje távollétében kinyitotta a gázcsoport és a kitóduló gáz megölte. A fiatal uriaszony azért követett el öngyilkosságot, mert félt, hogy férjét egy hivatalnoktárs intrikái miatt elbocsátják állásából.

Karl Krausz ötven éves. Bécsből jelentik: Karl Krausz, a „Fackel” című satirikus folyóirat híres szerkesztője a napokban ünnepli születése ötven éves évfordulóját. A hivatalos irodalmi világ ma nem akarja tudomásul venni Karl Krauszt, aki folyóiratában és könyveiben metsző kiméletlenséggel bánt el mindenkiel, aki az irodalmi forumra jött megfelelő hivatottság nélkül. Krausz a „Fackel” szerkesztésén kívül élénk irodalmi tevékenységet folytat és az „Erényről és bűnözésről” című műve a külföldön is jelentős sikert ért el. Legnagyobb munkája, Die letzten Tage der Menschheit című könyv, amelyben nagy megfigyeléssel és keserű szellemességgel ismerteti embereket az azokat az okokat, amelyek miatt a monarchiának össze kellett omlania.

Kettős szerelmi öngyilkosság Budapesten. Budapestről jelentik: A jánoshegyi erdőben két holttestet találtak tegnap. Megállapították, hogy az egyik halott Fischer Vilmos huszonhárom éves kereskedősegéd, a másik Hadadi Böske husz éves urileány. Levelet találtak náluk, amelyben azt írják, hogy szerették egymást és mert nem lehetnek egymásé, önként választották a halált. A rendőrség megállapította, hogy a férfi előbb agyonlőtte a leányt és aztán önmagával végzett.

Rablók garázdálkodása Érmihályfalván. Szombaton éjjel eddig még ismeretlen tettesek behatoltak Goldstein Miksa érmihályfalvi borkereskedő felsőrézszekszítő műhelyébe és onnan nagymennyiségű bort, cipőket, számszámokat és egyéb felszereléseket vittek el. A nyomozást a csendőrség azonnal megindította és megállapította, hogy a betörők az ablakokat benyomták és így jutottak az épületbe. A nyomozás erősen folyik.

Vilmos császár fia Magyarországon. Budapestről jelentik: A „Moson vármegye” című lap írja, hogy a Lónyai hercegi párhoz, akik most érkeztek haza Meranból Oroszvárra, megérkezett vendégként Vilmos császár fia, Albrecht, nejevel, két gyermekével és kísérelő személyzetével. A porosz herceg néhány hetet akar Lónyai grófként tölteni.

Mennyi sört termel Bajorország. Münchenből jelentik: Mint ismeretes, sehol annyi sört nem fogyasztanak, mint Bajorországban. A bajor sörtermelésről most jelent meg a kormány hivatalos jelentése, amely szerint 1923. októbertől decemberig 1.571.000 hektoliter sört termeltek a bajor sörgyárak. Egész Németország sörtermelése az 1923. év utolsó negyedében 4.110.000 hektoliter volt.

Leégett egy bukaresti olajgyár. Bukarestből jelentik: Ma délelőtt a Viitor-uton levő Zimmer olajgyárban nagy tűz ütött ki kazánrobbanás következtében. A kár igen nagy, de biztosítás révén megtérül.

Száz munkást maga alá temetett a felrobbant bánya. Newyorkból jelentik: Wheeling virginiai bányatelepen katasztrófális robbanás történt. Az eddigi jelentések szerint az összeomlott aknák száz munkást temettek maguk alá.

Terjed a hondurasi forradalom. A Reuter-ügynökség jelenti Washingtonból: Hondurasban a felkelők többnapos ostrom után elfoglalták Tegutigalpa városát, amelynek utcáin véres harcok voltak a kormánycsapatokkal.

* Észak- és Délamerikába utazók kérjenek azonnal prospektust „Cosulich Line”-től Bucuresti, Calea Grivitei 181.

egerősítse befolyását
benneteket, világ
ek minden lelkesé
et a sékelakcióból,
ig nem is tudtuk
az egész világnak
lyét és politikai je
Végrehajtóbizottsá
ben:
achum Sokolow,
olonel Kish s. k.,
rof. Pick s. k.,
seph Sprinzak s. k.,
nd s. k.
tják el kolozsvart.
p-nap után érkezik a
rról, hogy illetéke
edjék ki magukat és
yobb összeget zsarol
annyyira vakmerők,
atnak egy-egy jobb
égtulajdonost halaszt
en azonnal elő kell
rendesen azt az időt
legnagyobb a forgalom
perce el van foglalva.
két-háromszáz lej el
től, figyelmeztette a
három órákor a
a rendőrségen sem
ak és nyilvánvalóvá
sedőket áldetektivek
az áldetektivek ellen
kolozsvári rendőrség
fárton Mihály keres
don biciklivel ment
t otthonfelejtette és
volt a járdán maga
ly az Uránia-mozgó
mber, akik magukat
hogy detektivek, a
k. Az egyik „detek
fártonnak és felszólí
meg a rendőrségen
ény ellenében átve
dőségét ma délelőtt
biciklijéért, de termé
lefoglalt bicikliről
rsz most nagy ké
detektivek elleni nyo
a közönség figyelmét
lja ki magát, ne ül
a fényképes igazol
n tudja előmutatni,
t, hogy az áldetektí
Új Kelet részére hír
esz Blum Zsigmond,
(Teleki-u.) 4. szám,
6 borkereskedésében.)

ent
külözetlen
lmi könyv:
énet-
tura
OSZKÁR
csoportvétel
ény. Megren
ti irodájában
inand 48. sz.

krémekkel ápolja

Modern ruhafestés és tisztítás Czinknél, Cluj

87
422
595

KÖZGAZDASÁG

Enyhülést várnak az új vámrezsimtől

A Fővámbizottság május hetedikén ül össze. A legfőbb Gazdasági Tanács javaslata

(Cluj-Kolozsvár, április 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) A talpfa kivitelének ügye hosszas vajadás után ugylátszik ismét nyugvópontra fog jutni. Eddig ugyanis a Faegyesületnek több irányban kellett harcolnia az akadályok ellen, amelyeket a talpfa értékesítése tekintetében az intéző körök gördítettek a kivitel elé. Az érdekeltek felfogása ugyanis az volt, hogy amennyiben az intézőkörök respektálják a tavaly kötött szerződéseket és azok számára, akik bizonyos mennyiségű talpfa szállítására vállalkoztak és azt a CFR.-nek le is adták, ezek javára pótlólag meg kell engedni, hogy talpfa- és fűrészarut a meghatározott olcsó vámtételek mellett kivihessenek. Az érdekeltek követelése még az is, hogy ezidén olyan talpfa-rezsim lépjen életbe, amely módot nyújt a CFR. talpfa-rezsimre kielégítése után minden termelőnek arra, hogy a fennmaradt készleteket mérsékelt díjtelek mellett lehesen kijuttatni az országból.

Ismeretes, hogy a tavalyi szerződés pontozatait nem lehetett teljes egészében keresztülvinni, sőt a Legfelsőbb Gazdasági Tanács ezzel a szerződéssel és régebbi sérelmezett szerződésekkel szemben arra az álláspontra helyezkedett, hogy a sérelmező felek a bíróságnál keressenek a szerződés be nem tartása miatt elégtételt. Szerencsére a helyzet a kiéleződöttség ellenére is olyan, hogy a kérdések rendezhetők lesznek és valószínű, hogy a talpfa-rezsim új rezsimje már olyan lesz, amely az érdekeltek kívánságainak is jórésztben meg fog felelni. A Legfőbb Gazdasági Tanács ugyanis egyik utóbbi ülésén elvben rendezte az ügyet. Olyan értelmű javaslatot tett a Legfőbb Vámbizottságnak, hogy a CFR. 26—46 lejes árban való talpfa-rezsimre kielégítése esetén a leadott kvótának megfelelő köbméter talpfa vagy egyéb tölgyáru mérsékelt vám mellett engedtesék ki az országból.

Ez ugyan csak javaslat és elvi jelentőségű határozat, amelynek értéket csak az fog kölcsönözni, ha a Fővámbizottság által megállapítandó vámtételeket a minisztertanács is elfogadta. Azonban beavatott helyről szerzett értesülésünk szerint úgy a fővámbizottság, mint a kormány körében megvan a hajlandóság arra, hogy a tavalyi köbméterenkinti 275 lejes kiviteli vámtételek maradjanak érvényben. Ebben az esetben mód nyílik arra, hogy az erdélyi tölgyfa-árú újra megjelenhessen a nyugati piacon.

A Fővámbizottság, értesülésünk szerint május hetedikén fog ebben a kérdésben dönteni.

Törökország szakembereket keres. Londonból jelentik: A török kormány az újjáépítés munkájában igyekszik igénybe venni minden produktív erőt, amely rendelkezésére áll. Azonban az új állam szakemberei a szükségletnek csak egy töredékét tudnák kielégíteni. A kormány tehát több olasz, német és amerikai szakembert szerződett, akik az egyes minisztériumokban, mint szaktanácsadók egyrészt iparfejlesztési, másrészt földbirtokjavítási ténen fognak működni. Hatáskörükbe tartozik a közmunkák tervezetének elkészítése és kifejlődése azoknak a munkáknak, amelyeknek elvégzéséhez ipari szakképzettség szükséges.

A mai valutapiac

Az ünnep harmadik napján a legtöbb pénzüntézet nem bonyolított le devizaüzleteket. A zürichi jegyzések így alakultak:

Zürich. Nyitás—Zárlat: Berlin 131.5—131.5, Amsterdam 209.5—209.5, Newyork 562.5—562.5, London 2467—2465, Páris 36.30—36.30, Milano 2515—2515, Prága 1655—1650, Budapest 73.75—73.75, Belgrád 705—705, Bukarest 290—290, Varsó—, Bécs 79.27.5—79.27.5.

Megkezdődött a magyar jegybank részvényjegyzése. Budapestről jelentik: Tegnap nyitották meg a jegyzéseket az új magyar jegybank részvényeire. A jegyzések határideje május hetedikén lejár. A kibocsátott jegyzések egy jelentékeny részét a gazdatársadalomnak

tartották fenn, amelynek körében dr. Schandl Károly földművelésügyi államtitkár végzett propagandát. Nyilatkozata szerint úgy a nagybirtokosok, mint a kisebb gazdák körében megvan a készség a részvényjegyzésre. Erre a célra a gazdák a jegyintézetből valuta-előlegeket kapnak, amelyet az őszi termés betakarítása után kell visszafizetniük.

Exportunk a Kelet felé. Bukarestből jelentik: A vámtételek remélhető csökkenése következtében ipari és kereskedelmi körökben mind erősebben éled a remény, hogy az ország fölös termékeit könnyen külföldi piacra lehet majd vinni és megfelelő árat lehet elérni. Több tekintélyes cég már előkészületeket is tett arra, hogy a közeli Kelet piacait termékei számára megnyerje. Erdélyi gazdasági körökben szintén bizakodnak abban, hogy a vámrezsimek enyhülését nyomom fogja követni az export fellendülése és ebből a célból az itteni gyárosok némelyike már ki is küldte exponenseit Törökországba és Görögországba, amelyeknek a rekonstrukció első idejében mulhatatlan szükségük lesz az ipari cikkek behozatalára.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

R. Sándor, Valea lui Mihai. Levelére már régebben válaszoltunk és akkor megírtuk, hogy jobb „Ez történt”-eket várunk. Az amerikai héber könyvben talált versek között alig van olyan, amelyet érdemes volna lefordítani, talán inkább akad a prózai részben valami.

S. Izidor, Ludosul de Mures. Bizonyítványát fordította le angolra s hitelesíttesse az amerikai konzulátusnál, akkor beiratkozhat felsőbb iskolára s rendkívüli vizumot kap.

M. Etus, Dej. Sajnos, nem üti meg a Hetilap niveljét.

M. F. Ferenc, Siria. Fenti üzenet önnek is szól. K. Lajosné, Bistrita. Utlevélmeghosszabbítást személyesen kell a konzulátusnál kérvényezni.

M. Henrik, Tinca. Köszönjük szives figyelmét, de már megjelent irásokat elvből nem közlünk. De különben is az említett könyv annyira közismert, hogy csak önmagunknak ártanánk vele, ha valamit felhasználnánk belőle.

F. Jakab, Orsova. Talált kincs az általa nacionalizálásáról szóló törvény értelmében egészében az államé. Ha pénzről van szó, az egészet be kell szolgáltatni az illetékes rendőrhatalomhoz és ha tulajdonosa egy éven belül nem jelentkezik, a lelet a megtalálójé. Ásatások után talált régi leletek szintén az államot illetik, amely azonban az ásatási munkákért és jutalom fejében a kincs egyötödét a megtalálónak ajándékozza.

E. Jakab, Viseul de sus. Ha az illető iparosoknak elegendő tőkéjük va földvásárlásra, okvetlenül kijuthatnak az erdélyi kolóniára. Levelét egyébként áttettük az Erdélyrészi Palesztinahivatalhoz (Cluj Calea Regele Ferdinand 48.), amelytől pontos információt fog kapni. Olvassa el egyébként a hivatal felhívását, amelyet mai számunkban közlünk.

R. Lajos, Lugoj. Valóban nagyon elszomorító, de sajnos nem egyedülálló jelenség, hogy technológiát végzett géplakatos és vasesztergályos, vagy bármilyen elsőrangú képzettségű iparos nem tud álláshoz jutni, csak azért, mert zsidó. Az ön levelét is áttettük a Palesztinahivatalhoz, amely érdemleges választ fog önnek küldeni.

Zsák ~ Ponyva

Vétel! Eladás
Kölcsönintézet, iavitóműhely
Albala Izsó Timișoara
II. Piața Traian 2. szám. Sürgőnycim: Albala Timișoara-Fabrica
Interurban telefon 60

VÁSÁROLJON A TERMELŐNÉL!

EREDETI GYÁRI ÁRAK!

GYAPJUIPAR R.-T.

SAJÁT GYÁRTMÁNYU GYAPJUSZÖVETEK.

CLUJ, CALEA VICTORIEI 24.

Végre rövidesen Cluj városában is kapható lesz a kiváló minőségű

Dreher-Haggenmacher-Sör!

Használjunk kizárólag

PLANTOL

כשר

legjobb növényzsírt, mert ez tiszta, egészséges és kiadós!

Főtisztelő Fuchs Benjámín nagyváradi főrabbi felügyelete alatt készült, szigorúan ortodox rituális előírás szerint.

Képviselet: HIENZ VILMOS Cluj

Ha művészi kivitelű

Butort, zongorát

akár venni, ne sajnálja az utat Marosvásárhelyre
SZÉKELY és RÉTI
ERDÉLYRÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV.-TÁRS. Butortermeit sztalosok furnírszükségleteiket legolcsóbban itt szerezhetik be

RÓTH cipész

CLUJ, Str. St. O. Iosif

volt Széputoa

Első Erdélyrészi Ekszerárugyár

Cluj, Calea Regele Ferdinand 19. szám
Telefon interurban 2-13 * Sörgőzyc: Juvaero, Cluj
Ekszerárugyártás, nagykereskedés
Fogazati arany és farrasztó * Arany, ezüst és platinabeváltásai
Kienzele és Schwarzwaldi órákban, valamint kinaezüst lárgyakban nagy lerakat.
Osak viszontelárusítóknak!

SUCHARD

CSOKOLÁDÉ
HÁZTARTÁSRA ÉS NYERS EVÉSRE

Központi Téli kert-Bár!

Szenzációs műsor!

Kezdeté este 9 órakor!

Zsák

Zsineg

Kötél

HAYAS DEZSÓ
TIMISOARA

SZÍN

A Szerda: Te Péntek: A A Szerda: Po Bös Csütörtök: Pre Péntek: A Szombat: Szombat: let Vasárnap: fülle Vasárnap: Hétfo: A

Select

„Trouble” másban. F Coogan. A alakítása. élvezet.

Uráni

„Pique-As” 5 felvonás és Kürthy pézek vilá cselekmény dekes müs burleszk vi

Apolio

névtelen ki 6 felvonás a legizgal gondolkodás legtisztább

S ar

Casp

Telefon- sz. 81.

Sajnovics és Cluj, Str

Sajnovics és Cluj, Str

„Glady

„Glady

„Glady

Gyártja szeti g

SZÍNHÁZ MŰVÉSZET

A ROMÁN OPERA HETI MŰSORA
Szerda: Tosca (új szereposztással).
Péntek: Aida.

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:
Szerda: Pompadour. Operette újdonság 20-adszor. Pintér Böske vendégszínházaival. Bérletszünetben.
Csütörtök: A balga szűz. Operette újdonság először. Premier bérlet 56.

Péntek: A balga szűz. Másodszer. Napi bérlet 121. A. Szombat d. u.: A biboros. Mérsékelt helyárrakkal.
Szombat este: A balga szűz. Harmadszor. Napi bérlet 122. B.
Vasárnap d. u.: Peleskei nótárius. Szentgyörgyi István fellépésével. Mérsékelt helyárrakkal.
Vasárnap este: A balga szűz. 4-edszer. Bérletszünetben.
Hétfő: A balga szűz. 5-ödször. Napi bérlet 123. C.

MOZGÓK MŰSORA

Szerda, április 30.

Select-Mozgó: Világszenzáció! Jacki Coogan:
"Trouble (Az árva)." Amerikai remekmű 5 felvonásban. Főszerepben a kis négy éves művész. Jackie Coogan. A világhódító gyermek egyik legnagyobb alakítása. Ritka művészeti esemény, páratlan műélvezet.

Uránia-Mozgó: Figyelem! Magyar film!
"Pique-Ass". Rendkívül érdekesítő kalanddráma 5 felvonásban. Főszerepben Mattyasovszky Ilona és Kürthy Ilona. Vakmerő összeesküvés a csempészek világából. Végesvégig izgalmas és lebilincselő cselekmény erőteljes mesészövés. Eme nagyon érdekes műsor keretében egy pontpás kétfelvonásos burleszk vígjáték: *Senki gyermeke.*

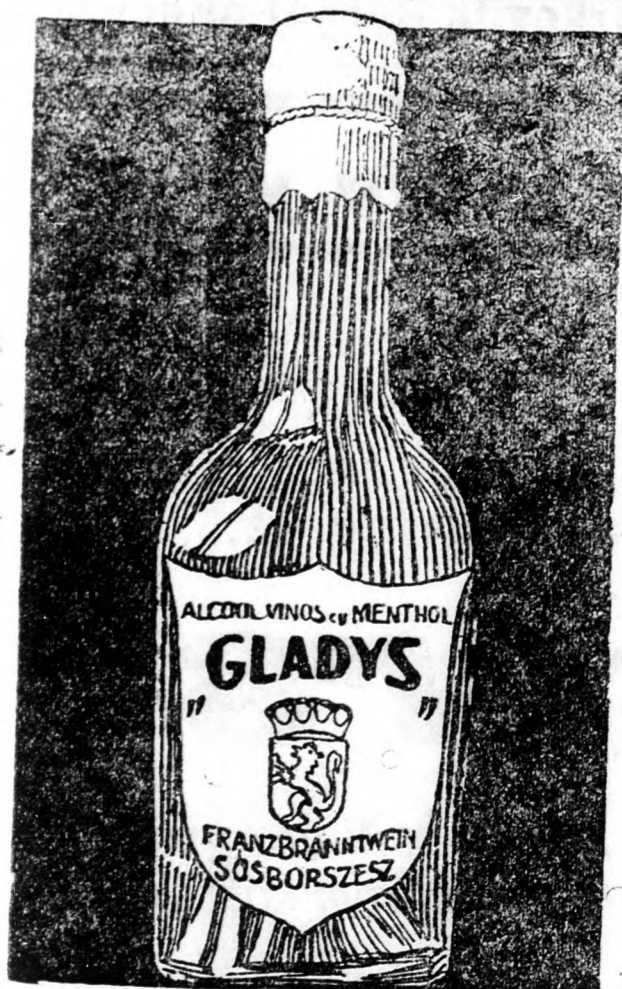
Apollo-Mozgó: Nagy apacs szenzáció "A névtelen kísértet." I. rész. Nagyszabású apacsdráma 6 felvonásban. A legérdekesebb kalandfilm, tele a legizgalmasabb helyzetekkel. Soha filmen az apacs-gondolkodást markánsabban be nem mutatták. A legtisztább romantika a legsötétebb helyeken.

Szőlőoltvány

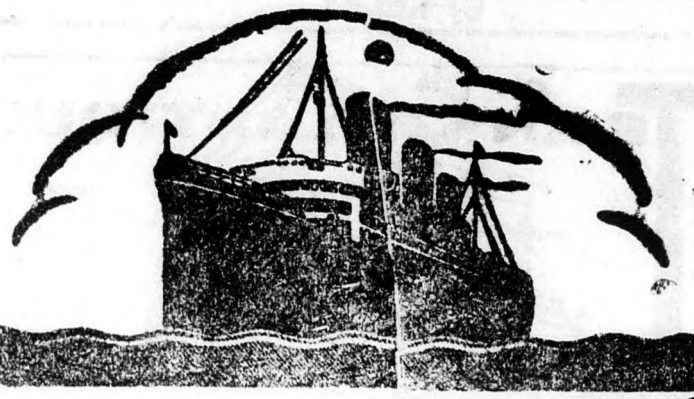
amerikai alanyvessző
garantált fajtisza kapható
Caspari Fr.-nél, Medgyes
Tessék írjegyzéket kérni!
Káppel Anzeige Sibiu

LÁDAGYÁR

Telefon: 12. 81. Flókület Egerec
Mindenemű ládákat és fadobozokat összeszerelnek és az árú részében megrendelésre azonnal készítenek és azonnal a legolcsóbb napi áron
Sajovics és Lebovits fakereskedés és ládagyár
Cluj, Strada Cernaui (volt Kajantól-nál) 1. szám

"Gladys" sósborszesz üdít,
"Gladys" sósborszesz erősít,
"Gladys" sósborszesz fájdalmat csillapít
Gyártja Herczeg Géza vegyészeti gyára Cluj

Hamburg--Amerika
Linie
UNITED AMERIKAN LINES

Hamburgból-Kanadáig

közvetlen, rendszeres hajóútvonalok modern gyorshajóinkkal.

Hamburgból-Newyorkig

"Deutschland", "Albert Ballin", "Reliance" és "Resolute" új gyorshajóink hetenkint kétszer indulnak

Rendszeres összeköttetés:

Délamerika, Cuba-Mexikóval

Minden osztályon elsőrendű ellátás. 2, 4 és 6 ágyas kabinok a III-ik osztályon. Társalgási terem minden osztályon. Utlevéltügyekben, valamint az összes utazási lehetőségekről felvilágosítást mindenkor készséggel és ingyen ad a romániai vezérképviselet

Lazar H. Lazarovitz

Oradea-Mare, Piața Mihai Viteazul 5.
Bucuresti, Calea Griviței 183.

Önmaga ellen vét, ha nem Nagy és Szilágyi-

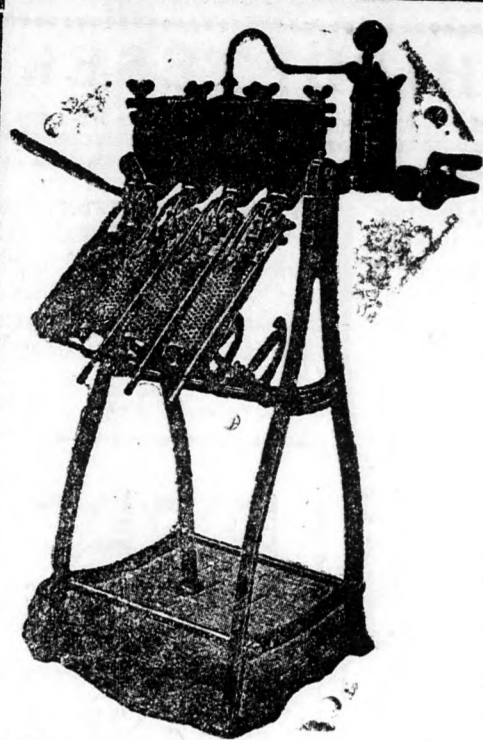
nál festeti és tisztítja ruháját. Cluj, gyár Strada Barfiu (vált Malom-utca) 4. Felvételi helyek: Kossuth Lajos-utca 36. és Galamb-utca 23. szám alatt

Carlsbadból közvetlen importált

Porcellánedények

u. m. étkező-, teás-, kávékészletek, éttermi-, kávéházi- és háztartási felszerelések. Mindenféle csiszolt üvegaruk, táblaiveg, demjoh, gyógyszerüveg legelőnyösebben bezereshetők

Ausländer Lajosnál Cluj
Piata Mihai Viteazul (vált Széchenyi-tér) 39.

Rapid 4 és 6 csapos sörlefejtő készülékek Gloria és korona dugaszoló-gépek, valamint az összes alkatrészek

külön kaphatók a

Banca Industrială și Comercială Cluj, Strada Regina Maria 9.

Parafa- és koronadugót állandóan raktáron tart

BERSON

gumisarkot és gumitalpat
erősítsen cipőjére, cipészével mert nemcsak pénzt takarít meg, hanem egyúttal kiméli lábát és cipőjét.
Lloyd 2502

Villamostelepek

építését garancia mellett vállalja:

Zsigmond János

elektrotechnikai vállalata és mérnöki irodája

Cluj-Kolozsvár, Str. Vlahuța (vált Bolyai-u.)

Ujjonnan berendezett modern nagy gépjavitó- és tekereselműhely. Szakszerű javítások és átkerkeselések. Gyenge áramu és magas feszültségű berendezések. — Hálózatok tervezése és építése

"LEBEDA"

Első romániai ágynemű-, toll-, gyapju- és gyapot-stb. feldolgozóvállalat rt.

Gyártunk:

paplant,
matracot,
párnát és
mindennemű
ágyneműt.

Telefon 596

Veszünk és eladunk:

lőszört,
disznószört,
kecskeszört,
gyapjut,
tollat,
africés
Seegrast.

Villamos tollfosztógépünkön tollfosztást, mosást, porzást és tisztítást vállalunk.

Vállalunk:

kórházi,
közintézeti,
szállodai
felszerelések
szállítását.

Telefon 515

Gyár: Strada Jașilor (vált Nagyszamos-utca) 14.
Városi detailüzlet: Calea Victoriei (v. Kossuth L.-u.) 10.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 3.-, vastag betűvel 6.- lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Allásikeresőknek 30% kedvezmény

Intelligens fiatalember, volt talmudista, nevelői állást keres. Vidékre is menne egy vagy több családdhoz. Ajánlatokat מתמיד jeligére a kiadóhivatalba kér. 7151

Főkönyvelő, termény- és malomszakmában perfect, állást keres. Leveleket „Ónálló” jeligére a kiadóba kér. 7138

Fatisztvisező, 36, éves kereskedelmi képzettséggel, jobb zsidó családba benősülne, esetleg elvenne leányt vagy fiatal asszonyt, ki által biztos, jó pozícióba jutna. — Megkereséseket „Modern szellem” jeligére a lap kiadóhivatalába kéretnek. 7147

Szeszgyárvezető prima munkaerő, lehetőleg nőtlen, azonnal alkalmazást nyerhet vidéki városban. Ajánlatok fizetési igények megjelölésével Grün Menyhért Gherla címre küldendők. 7148

Téglaégetőmester, elsőrendű referenciákkal, felmondatlan állását kolozsvári vagy közeli gyárnál állását változtatni óhajtja. Megkeresést „Elsőrendű szakember” jeligére a kiadóhivatalba kér. 7012

ספרים

ענין השם מאת יש למכור אבל רק ביהד. והרוצה בהם יכתוב לאדמוניסט רצויאן של האלה זה על סימן "ש"ם

Társulnák ügyökséghez iparendéjlyel rendelkezéssel. Forgalmos helyen irodahelyiségem van. Ajánlatot a kiadóba „Ráció” jeligére kérek.

Belvárosban uri családnál két urileány lakást és teljes ellátást kaphat. Cím a kiadóban. 7145

Havre—New-York

Gyorspostajaratok
Kanada—Kuba—Mexikó—New-Orleans
Haiti—Antillák—Északafrika felé

Felvilágosításokat nyújt:

SOC. „SARNIA”

Pasagiul Comedia
BUCURESTI

és „RECLAMA” CLUJ

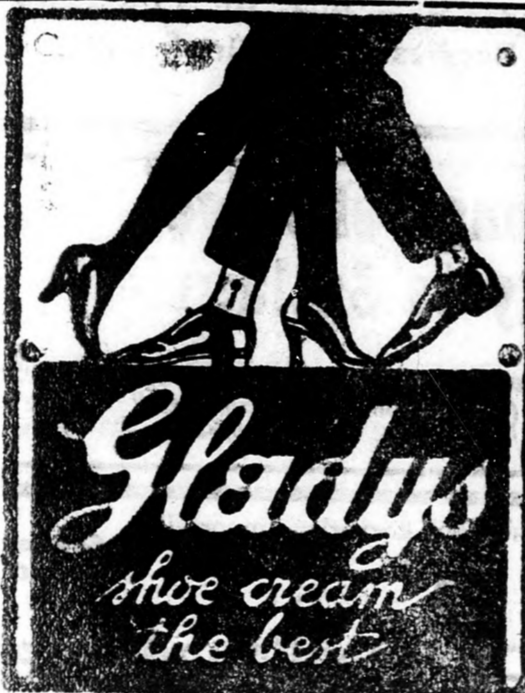
Rador 902

„SIRPINOL”

Legjobb szer a légzőszervek megbetegedései ellen. Ugymint: Tüdő- és hörgőhurut, köhögés, számarköhögés és tuberkulózis ellen. Mindenki kérje házi orvosát, hogy „Sirpinol”-t rendeljen!

Kapható minden gyógyszerárban

Készíti: Mera Viktor „Fehér Kereszt” gyógyszer-tára Reghinul-Sásese

Az előkelő világ cipőkrémje!

KALMÁR

ÁRUFORGALMI RÉSZVÉNYTÁRS.

főzletét
március
15-én

Str. Regina Maria 25.

(volt Segesváry-üzlet)
helyezte át

Festékek Fűszerek

Engros, endetail — Telefonszámok: 4—25, 5—44
Fiókok: Str. Regina Maria 42., Str. Rugului 56.

FRANCIA HAJÓZÁSI TARSASÁG

Direkt vonalak — átszállás nélkül

Constanța
direkt
Newyork

Constanța—Jaffa—Marseille
Constanța—Délamerika
Constanța—Canada

az „Asia” hajó indul 1924 január 16-án

Felvilágosításokért és jegyek iránt érdeklődni lehet

„Sarnia” Pasagiul Comedia, Bukarest
és a „Reclama” Cluj

Rador

**A tavaszi divat legszebb
anyagjai nagy
választékban megérkeztek**

Köpeny-,
costüm-, ruha-
anyagok. Mintás maroquen
jumperre, sálra, kalapokra.
Elsőrendű minőségek
Gyári
árak

Grünwald és Steiner

női divatkülönlegességek áruháza

Cluj, Piața Unirii No. 12. Telefonszám 9—61

Figyelem
a nagy
vashid
sarkára!

A címre
fig. elfen

Aranyat, platinát és
üragaköveket a leg-
magasabb árban be-
váltak. Legolcsóbb
bevásárlási forrás
ékszerekben, órák-
ban, dísztárgyakban

Markovits Bernát ékszerész

A legszebb zsidó regény!

Nagy
kedvezmény az Uj Kelet
előfizetőinek

Megjelent a „Kadima” nyomda és kiadóvállalat kiadásában a legnagyobb dán zsidó regényíró,
MEIR AARON GOLDSCHMIDT háromkötetes hatalmas regénye, az:

„Egy zsidósors”

a regényt GISZKALAY JÁNOS fordította. A három kötetből álló regény bolti ára gyönyörű
kiállításban 200 (kétszáz) lej, amatőrpéldányok finom famentes papíron a három kötet 300 lej

Előfizetőknél a rendes kiadás 140 lei (60 lei engedmény), amatőrkiadás 220 lei (80 lei engedmény)

Az „Egy zsidósors” csak korlátolt példányszámban jelenik meg, figyelmébe ajánljuk az Uj Kelet előfizetőinek, hogy
megrendeléseiket (utánvétellel vagy az ár postai beküldésével) mennél hamarább eszközöljék (Cluj, Str. L. Pop 10.)